

Rapport från enkät Digital kompetens lärare f-6

2015

Monica Andersson, IT-pedagog

2016-02-29

Vi försöker lära eleverna att arbeta med GAFE men det är ju mycket svårt då det ej finns datorer/Ipads till mer än 2-3 elever. De får ofta använda sina egna mobiler eller använda sig av det hemma. Inte det bästa tycker jag. Ska de lära sig så måste det ju finnas möjligheter att få öva och arbeta med det på skolan.

Denna rapport innehåller resultat från enkät till lärare i årskurs f-6 Krokoms kommun.

Vi gör plats för växtkraft

Bakgrund

Barn och utbildningsnämnden fattade den 16 november 2010 beslut om att införa datorer till samtliga tillsvidareanställda pedagoger i åk F-9 inklusive skolbarnomsorgen.

Personaldatorerna levererades våren 2011.

Hösten 2013 tog BUN beslut om att arbeta för att höja den digitala kompetensen i Krokoms kommuns skolor.

Alla barn och elever ska ges möjligheter att utveckla sin digitala kompetens, för ökad måiluppfyllelse och så att de är väl förberedda att leva och verka i samhället.

Vi vill genom undersökningen veta hur digitala verktyg används i pedagogiskt syfte och hur lärare i årskurs f-6 arbetar med sina elever vad gäller digitala verktyg. Vi har också undersökt lärares behov och möjligheter till kompetensutveckling.

Underlaget som vi fått fram via enkäten kommer att användas både för att ta ställning till om några nya beslut behöver fattas och som planeringsunderlag för fortbildningssatsningar.

Lärare i årskurs f-6 har fått besvara enkäten. De har angett vilken skola de arbetar i och Valsjöbyn – Laxsjö slogs ihop. Denna indelning gjordes för att svaren skulle kunna vara anonyma.

Rapporten innehåller delar av enkäten. Hela resultatet finns att hämta på hemsidan under Barn och utbildning - IT i lärande.

Det finns dessutom en redovisning av IT-pedagogiska, kompetensutvecklingsinsatser.

Svarsfrekvens

Svarsfrekvensen är

2015	52 lärare	46 %
2014	77 lärare	77 %

Svarsfrekvensen är betydligt lägre än 2014. I år distribuerades enkäten direkt till varje persons e-post. 2014 distribuerades den till en e-post-konferens på First Class av rektor.

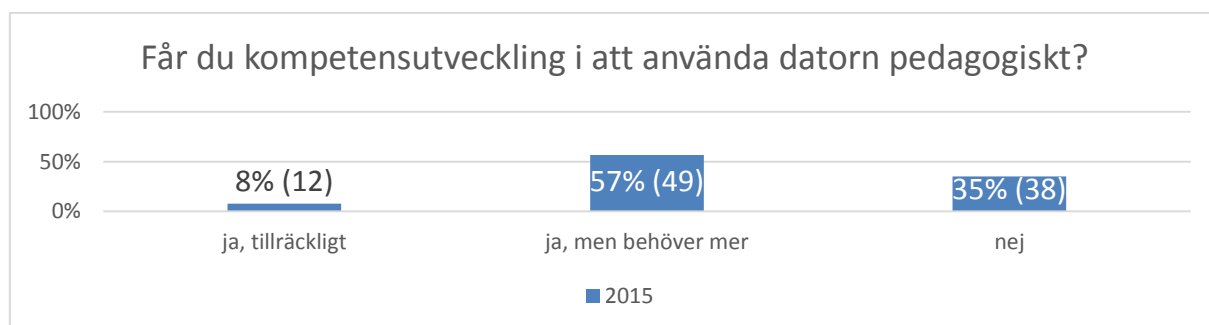
Lärare bedömer sina kunskaper och sin skicklighet i att använda datorn som pedagogiskt hjälpmedel i undervisningen?

Färre antal lärare anser sig vara bättre eller mycket bättre i sina kunskaper och skicklighet att använda datorn pedagogiskt än för ett år sedan.

	2014	2015
mycket bättre än för ett år sedan	9 %	8 %
bättre än för ett år sedan	59 %	47 %
oförändrat	32 %	45 %

Får lärare kompetensutveckling i att använda datorn som pedagogiskt hjälpmedel? (2014:s siffror inom parentes)

De flesta lärarna anser sig behöva mer kompetensutveckling. Något fler anser sig behöva mer utbildning än vad som angavs 2014.

Redovisning av digital kompetensutveckling läsåret 2015 F-6

- Utbildning i nya lagringssystemet Filr, produktion av manualer
- Utbildning i Groupwise, nytt e-post system för pedagogerna.
- Google apps for education, GAFE, nytt system för pedagogiskt arbete och kommunikation med elever.
- Inläsningstjänst, nytt system för talböcker till eleverna som lärare kan distribuera.
- NE och det digitala skolbiblioteket, erbjudande om workshops.
- Ung på Internet, föreläsning för föräldrar och/eller pedagoger. Vad är tillåtet att göra och hur ska vi kunna fokusera på undervisningen. Hur påverkar multitasking vår hjärna.
- Kurs kring Ipad som pedagogiskt verktyg.
- Stöd till enskilda lärare, specialpedagoger och klasser.

Hur använder lärare och elever digitala verktyg i F-6

Lärarna använder i stor utsträckning datorn som ett arbetsverktyg. Frekvensen på användningen är något lägre än 2014. Lärarna använder datorn i första hand till Internet som resurs för att hitta fakta och lektionstips, skriver planeringar och andra texter. Digitala läroböcker finns i liten utsträckning, 69 % arbetar nästan aldrig med sådana. 24 % av lärarna använder sig av metoden ”Att skriva sig till läsning” * varje dag - några gånger i veckan. 62 % använder den inte. Vi undersökte också om lärare använder sig av det nya systemet GAFE och/eller Classroom. Endast 12 % använder GAFE varje dag 10 % några gånger i veckan. Då används mest mail och i mindre mån Google docs. Classroom används av 6 %. Eleverna får i betydligt mindre utsträckning använda sig av datorn som ett arbetsredskap. Det är till och med lägre siffror än 2014. Datorn används mest till att söka fakta i resurser på Internet, skriva i ordbehandlingsprogram och att använda pedagogiska program.

*”Att skriva sig till läsning” har gett goda resultat i [Sollentuna kommun](#).

Jag använder datorn/iPad i mitt arbete till att,
(siffror inom parentes 2014 resultat)

Lärare	Varje dag	några ggr i/v.	några ggr i/mån	nästan aldrig
Surfa på Internet, söka fakta, lektionstips mm	44 % (63)	47 % (33)	4 % (4)	0 (0%)
Besöka bloggar, Face Book eldy, för att söka lektionstips/ nya resurser	31 % (17)	24 % (29)	10 % (20)	35 % (34)
Gör presentationer som jag visar på lektioner ex. i Powerpoint eller med film	2 % (0)	27 % (20)	33 % (33)	39 % (47)
Lära mig pedagogiska spel	2 % (0)	14 % (13)	59 % (61)	24 % (26)
Skicka ut uppgifter/ ge feedback till mina elever via mail/ chatt	2 % (4)	10 % (13)	10 % (24)	78 % (59)
Skriva planeringar/ andra texter	35 % (30)	43 % (51)	14 % (14)	8 % (4)
Arbete med en digital lärobok	4 % (1)	10 % (13)	16 % (19)	69 % (67)

Eleverna använder datorn/iPaden på mina lektioner till att,
(siffror inom parentes 2014 resultat)

Elever	Varje dag	några ggr i/ v.	några ggr i/mån	nästan aldrig
Surfa på Internet, söka fakta, mm	2 % (7)	22 % (36)	33 % (31)	43 % (25)
Spela pedagogiska spel	2 % (9)	33 % (46)	51 % (34)	14% (10)
Göra presentationer eller film ex. i Powerpoint	0 % (0)	6% (1)	33 % (37)	61% (61)
Skicka in uppgifter via mail	2 % (0)	2 % (6)	14 % (19)	82 % (75)
Skriva i ordbehandlingsprogram	12 % (10)	45 % (52)	24 % (30)	9 % (7)
Använda en digital lärobok	0 % (0)	8 % (10)	8 % (16)	84 % (73)

Otillåten användning av datorn/ipaden

Lärare har bedömt om deras elever någon gång använder datorn till något annat än det var tänkt. Sammantaget har detta också sjunkit i frekvens mot tidigare år. 6 % av lärarna har varje dag och 21 %, varje vecka sett elever surfa utan tillåtelse. Liknanden siffror vad gäller spelande på lektionstid. 94% anger att de aldrig sett elever titta på otillåtet material på Internet. 96 % av lärarna har aldrig sett elev kränka, mobba eller trakassera någon via datorn på lektionstid.

Teknik, nätverk och support, lärare och elever

Lärare har fått bedöma hur datorer, det trådlösa nätverket samt hur supporten fungerat. Knappt hälften av lärarna anser att tekniken fungerar mycket bra till ganska bra. (44 %). Drygt hälften bedömer tekniken mindre bra till dålig. (57 %). De trådlösa nätverken upplever lärare att de fungerar bättre, 79 % mycket bra till ganska bra. Vad gäller support är övervägande andel lärare nöjda, 61 % mycket bra till ganska bra. 49 % bedömer supporten mindre bra/dålig.

Vilka utvecklingsområden finns det/vad behöver skolan förbättra i arbetet med digital kompetens?

De flesta lärare som kommenterat har nämnt både betydelsen av tillgång till teknik och att den fungerar samt att kompetensutveckling är viktigt. I år har fler lärare påtalat bristen på digitala verktyg och att när datorer krånglar tar ofta lång tid att få detta åtgärdat.

Några exempel på lärares kommentarer

Mer Ipads till klasserna och till pedagogerna. Samt datorer som fungerar och när vi lämnar in datorerna till IT-avdelningen så tar det lång tid innan vi får tillbaka dem. Vi lämnade in 6 datorer för ca 6 veckor sedan och har inte fått tillbaka dem eller hört något från IT-avdelningen. Mer utbildning både på ipads och datorer. Det är ju lönlöst att ha Ipadutbildning med Monica när vi inte har några Ipads.

Vi försöker lära eleverna att arbeta med GAFE men det är ju mycket svårt då det ej finns datorer/Ipads till mer än 2-3 elever. De får ofta använda sina egna mobiler eller använda sig av det hemma. Inte det bästa tycker jag. Ska de lära sig så måste det ju finnas möjligheter att få öva och arbeta med det på skolan.

Vet ej vad GAFE är. Behöver få kunskap om de olika delarna, hur de fungerar. Behöver lära mig sätt att använda datorn i undervisningen. De stationära datorerna på skolan funkar dåligt därför undviker jag att lägga in datorn som verktyg i planeringen.

Känns som det blivit splittrat med många olika plattformar. Jag har inte hunnit sätta mig in i de olika möjligheterna.

Analys

Vad gäller tillgång till datorer så är situationen att f-6 lärare ha tillgång till olika typer, det är tunna klienter, stationära datorer och bärbara datorer. De bärbara är inte kopplade till någon server vilket innebär att om en elev börjat arbeta på den måste samma elev fortsätta på samma dator, eller ha hjälp att spara på USB-minne.

Datorerna finns i olika lokaler. Det är tunna klienter i datorsalar eller bärbara som kan lånas in från andra klasser.

Detta påverkar undervisningen för eleverna och lärare kommenterar detta. Frustrationen i lärares kommentarer är skarpare än 2014.

Exempel på lärares kommentarer:

”Måste ju ha något att arbeta med! Typ datorer som fungerar. Som det är nu använder de elever som har smartphones sina till skolarbeten. Vi måste ha en högre täthet av datorer eller ipads till våra elever om det finns en förväntan att det ska ske undervisning med hjälp av dem. Annars är det enklare att vassa pennan och skriva för hand. Otroligt arbetsamt då jag försöker arbeta med skrivprocessen. Eller söka fakta i olika källor... det går ju snabbt om vi har möjligheten att googla och jämföra resultat. Ett stort krav i läroplanen att fostra till källkritiskt tänkande. Hjälpl! 1 på 5 är för lite och så många har vi inte i verkligheten... Tack för mig!”

I klassrummen behöver utrustningen fungera. Vi arbetar med att skriva sig till läsning och har väntat från terminsstart till efter höstlovet på att få hjälp att installera skrivaren i klassrummet. Jag och mina kollegor har gjort ett flertal felanmälningar om detta till IT men inte fått någon hjälp. Först när en kollega skrev ett mail till IT-chefen kom 2!! personer nästa morgon för att fixa skrivaren. Helt sjukt att arbeta i en miljö där det ska ta nästan en hel termin innan man får hjälp med utrustningen så att den fungerar. Gällande Filr och groupwise finns ingen tid att själv sitta och pröva sig fram. Det lilla jag kan har jag lärt mig när vi har haft korta, korta undervisningstillfällen. På tok för lite för att kunna använda systemen på ett bra sätt

Lärare f-6 – digital kompetens

Lärare i årskurserna förskoleklass till årskurs 6 använder digitala verktyg i stor utsträckning i sitt arbete. En stor del av lärarkåren använder den ofta för att skriva planeringar och leta fakta och lektionstips på olika resurser på Internet. Det sker också ett stort utbyte av erfarenheter på bloggar och i facebookgrupper skapade av lärare runt om i Sverige. Detta ger Krokoms kommuns lärare ett betydligt större kollegierum än de annars skulle haft.

Ett färre antal av våra lärare delar själva med sig av kunskaper och erfarenheter till andra genom att själva skriva i bloggar.

Fler lärare bedömer sin egen kompetens vara lägre i år än 2014, detta kan hänga samman med att det införts tre nya administrativa system samt förändringar i andra. Detta har inneburit en påfrestande arbetssituation för lärare att lära sig nya verktyg för administration och kommunikation. De kan därför uppleva det som om de kan mindre än tidigare eftersom så mycket är nytt.

Eleverna – digital kompetens

Eleverna får inte i samma utsträckning som lärare använda verktygen till kunskapsinhämtning från resurser på Internet. Den produktion elever oftast får göra på digitala verktyg är att skriva endast 10% varje dag. Nästan lika hög siffra får alternativet att spela pedagogiska spel, dessa kan stötta inlärning på olika sätt men skapar inte digital kompetens. En digital kompetens som kan användas i framtida liv så som att hitta information, bedöma trovärdighet, skapa presentationer eller texter som får möta en större publik.

När lärare börjar hitta resurser på andra sätt än i läroboken kommer även eleverna att förstå att det finns dessa möjligheter till lärande.

Tekniken

Lärare vittnar om att tillgången till fungerande verktyg på låg och mellanstadiet är för låg och att support på krånglande datorer tar för lång tid.

I resultaten från enkät till högstadielärare och elever i årskurs 7-9 finns en tendens till att en negativ spiral har vänts. Lärare och framförallt elever har börjat använda datorn som ett arbetsredskap. Katalysator för detta har varit inträdet i GAFE. Ett enkelt system med arbetsverktyg som kan nås direkt i webbläsare och som fungerar på alla olika enheter. Eleverna har en egen inloggning och allt arbete sparas automatiskt. Lärare kan lätt kommunicera och ge feedback på lärandet.

Detta kräver dock att det finns fungerande digitala verktyg.

Lärare på låg och mellanstadiet behöver fungerande verktyg för att låta elever använda dem oftare. De olika typerna av digitala verktyg i f-6 skolorna med begränsade möjligheter till att spara och backup samt olikheter i program-miljön gör det tungarbetat. Fem elever per dator kan inte heller anses räcka om de ska kunna arbeta oftare. Ska eleverna och lärare kunna lära sig använda GAFE och de verktygsprogram som används överallt i arbetslivet behöver de få arbeta oftare i dem.

Säg att en elev gör en presentation för att redovisa ett land i geografi, då ska texten produceras, bilder väljas och läggas in, animera texter och annat, kanske lägga till ljud för en bra multimedial presentation. Detta kan kanske ta en veckas arbete på SO lektionerna. Då skulle det ta fem veckor för en klass på 25 elever att bli klara. Då får det inte krångla en enda gång eller gå bort någon lektion till annat på dessa veckor. Det kan inte bli så ofta som varje elev kan arbeta med en sådan uppgift, i alla fall inte oftare än var femte vecka.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling från IT-pedagogen har skett på alla skolor utom en. Att 35 % av lärarna anser sig inte fått någon kompetensutveckling kan förklaras med att under 2015 ägnades många utbildningsinsatser till administrativa system och inte direkt i pedagogiska metoder eller program. Från mitten av hösten startades utbildningar i GAFE. Många lärare var positiva men såg också hindren i form av den låga tillgången till digitala verktyg på sina skolor.

Förslag till utveckling av målet Digital kompetens i f-6 skolor:

- Öka antalet dator/digitalt verktyg på f-6 skolorna.
- Sträva efter en i största möjliga mån enhetlig utrustning och programvaror på varje skola.
- Skolledare måste uttala förväntningar på att lärare använder digitala resurser och förändrar arbetssätt så att eleverna kan använda datorn oftare i sitt lärande.
- Fortsätta med kompetensutveckling i planlagda processer över läsåret.
- Rutiner kring supportärenden måste hela tiden klargöras för all personal för att förkorta supporttiderna på datorer. Information om rutiner hittas på kommunens hemsida.